

KINETIC KOLKATA

Kinetic Kolkata

Af Gitte Juul

Med et legat fra Arkitektforeningen i ryggen, opholdt jeg mig i perioden 20. Sept. – 06. Okt. 2014 i Kolkata, som er hovedstad i den Indiske stat Vestbengalen og tæller over 13 mill. indbyggere. Jeg valgte at tilbringe tid i Kolkata på netop dette tidspunkt af året, da byen undergår en intensiv transformation i forbindelse med den store, årlige festival, der fejrer gudinden Durga. Formålet med rejsen til Kolkata var at lægge grundstenen til et flerfagligt projekt i det offentlige rum i Kolkata og skabe et lokalt netværk.

Jeg startede med at benytte fejringen af det midlertidige til at reflektere over forholdet mellem den provisoriske by og den statiske by og den uformelle -og den formelle sektor.

Indtil videre har jeg listet en række tematikker, som kan danne fundament for projektet. Ambitionen er efterfølgende at sætte hele dette fragmenterede univers i bevægelse og forbindelse med hinanden for at afdække betydningen og funktionerne af det offentlige rum for forskellige lokalsamfund, dets rolle for forskellige sociale klasser og den kulturelle hukommelse, som det offentlige rum i Kolkata indeholder.

Arbejdsgang

For gudemagere, pandal byggere, bærere og gadehandlere findes det midlertidige ikke i deres interimistiske hjem, værksted eller salgsbod – men i hverdagslivets rutineprægede arbejde. For dem er Durga Puja en provisorisk beskæftigelse.

Banyan træ

Gadens træer i Kolkata er ankerpunkt for interimistiske strukturer. Træerne – som ofte er Indiens nationaltræ, Banyan træet - indgår som statisk element, der udspænder presenninger og skaber rum. På grund af træets evne til at skyde rødder ned i jorden, der igen bliver til nye stammer, anses det for at være en slags udødelighedstræ.

Chikane

Fortovsbeboere og gadehandlere er under dagligt pres fra myndighederne. Chikanen suspenderes midlertidigt for gadehandlerne under Durga Puja, mens mange af Kolkatas ca. 70.000 fortovs beboere fratages deres sovested under festlighederne, da gaderne ryddes for at gøre plads til de millioner af mennesker, som er ude i byen om aftenerne 'pandal hopping'.

Diaspora

Den hinduistiske verden forbindes over landegrænser via Durga Puja. Med ét katapulteres jeg tilbage til København, da jeg møder en inder hvis venner i det indiske samfund i Danmark er ved at bygge en pandal i København.

Ene

Når man går rundt i en storby som fremmed, kan man let føle sig alene i menneskemylderet. I Kolkata vil folk dig noget.

Genbrug

Når festivalen er slut, skilles samtlige pandaler ad, – og materialerne genbruges til næste festival.

Heritage

Mange paladser og store villaer står tomme i Kolkata på grund af ejerstridigheder. Bygningerne er ikke noget værd, men grundene er værdifulde. Under festivalen mødes ejerne til Puja om morgenen og i retssalene om eftermiddagen. Den statiske by har historie. Pandalerne har historie. Den provisoriske by har ingen historie og er usynlig på bykortet.

Jævn

Kolkatas mindre bemidlede befolkning er storbrugere af det offentlige rum. Velstående kolkatanere er derimod vanskelige at møde på gaden, da de transporteres direkte til deres bestemmelsessted. Med Durga Puja mødes folk fra forskellige samfundslag på gaden og for et øjeblik udjævnes skellene i det offentlige rum.

Fortov

Fortovene i Kolkata er konfliktfyldte rum. Pandalerne er – ligesom de mange fortovsbeboeres 'hjem' og gadehandlernes mange boder – med til at skabe en urban situation i evig bevægelse og forvandling. Overfor denne provisoriske by står den statiske by, bestående af alt det som findes på bykortet. De to forskellige urbane situationer deler samme fysiske sted, men de opfattes ikke som ligeværdige.

Interimistisk

Magthaverne ser de interimistiske hjem og salgsboder som rod og uorden, der forstyrrer det bybillede de ønsker at skabe af byen. Festivalernes pandaler, som også hører til den provisoriske by, er derimod fejrede og folkekære, midlertidige konstruktioner.

Konsum

I tiden op til festivalen bruges der store summer på nyt tøj og gaver til familien. Pandal sponsorerne inspirerer til konsum gennem massive reklamevægge i det offentlige rum, som ændrer sig år for år i takt med at ambitionen og prestige i forhold til udformningen af pandalerne stiger. Sponsorportaler og sponsorbannere medvirker til at danne nye rum i byen.

Lydbillede

Det er ikke kun fysisk at byen forandrer sig. Nye lyde gør det også muligt at orientere sig i forhold til de begivenheder der udspiller sig. Når guderne transporteres gennem byen foregår det til mændenes trommespil. Når de bæres ind i Pandalen er det til lyden af kvindernes konkylie blæs.

Navigation

Som fremmed orienterer man sig ofte efter byens permanente monumenter. Under Durga Puja opstår en ny situation at navigere efter. Man går fra pandal til pandal, - ledt af sponsorernes reklamer.

Pandal

Mere end 2000 pandaler skyder op rundt omkring i Kolkata under festivalen Durga Puja. Pandalerne er 1:1 bygningskonstruktioner, der midlertidigt skal 'huse' gudinden Durga. De fleste af pandalerne opbygges som store palæer, der konkurrerer om at være mest spektakulære. Nogle steder eksperimenteres med opbygninger der mindes dramatiske begivenheder eller kommenterer aktuelle sociale problemstillinger.

Materialitet

De fleste pandaler opbygges af bambusstænger, som sammenbindes og beklædes med tekstil. Enkelte pandaler illuderer murstensfacade og forsøger hermed at danne slægtskab med den statiske by, som oftest består af tegl og beton.

Objekt – subjekt – objekt

Guderne er objekter – formet af ler fra floden Ganges, bemalet og beklædt før de bæres ind i deres midlertidige bolig. Guderne blæses til live og gøres til subjekter, som tilbedes mens historien om det godes overvindelse af det onde genfortælles. Efter 5 dages fejring bæres guderne ud af Pandalen igen og køres tilbage til Ganges, hvor de bliver afklædt deres offergaver og dumpet i floden.

Question

Der findes mange spørgsmål at stille...

Rensning

Byens magthavere ønsker at skabe et billede af et repræsentativt Kolkata, rensat for de mange fortovsbeboeres 'hjem' og gadehandlernes mange interimistiske boder. Indtil videre tåles det interimistiske ved hjælp af bestikkelse.

Trafik

Pandalerne kiler sig ind i byens offentlige rum, hvor de okkuperer pladser, dele af fortov og kørebaner, så trafikken må omdirigeres.

Værker

Nye midlertidige pandaler opbygges på samme lokalitet år efter år. Selv om de fysisk er midlertidige bygværker, er de blevet en del af det formelle system. Pandalerne er blevet institutionaliserede værker.

Skala

Pandalerne er i fuld størrelse men ligner modeller. Ikke i størrelse, men i kompleksitetsgrad i forhold til kontekst og detaljering.

Urban-rural

Der er stærke relationer mellem det urbane og det rurale i Kolkata. Ekspertiser i pandalbygning og transport af guderne hentes fra omkringliggende landsbyer og gadehandlernes retter forberedes ofte af kvinderne i landsbyen.

Welcome

'Welcome' – 'Where do you come from?' Spørgsmålet om hvor jeg kommer fra stilles formentlig især fordi lokalsamfundet betyder meget for størsteparten af indere i Kolkata. Tilhørsforhold er vigtigt og stoltheden over hjemstedet kommer tydeligt til udtryk i forbindelse med opbygningen af den lokale pandal. Durga Puja betyder især noget for den fattige del af befolkningen i Kolkata. Årets opsparede frustrationer frigives under fejringen af Durga og i håbet om bedre tider...

